

FINANCIËLE BIJLAGE BIJ HET CONCEPT VERKIEZINGSPROGRAMMA VVD 2006

§ 1 Inleiding

De VVD is de partij van degelijke overheidsfinanciën en een gezonde economie. Als geen ander passen wij op het huishoudboekje van de Nederlandse staat. Dat zullen wij ook in de toekomst blijven doen. De werkgelegenheid en de welvaart van alle Nederlanders zijn ermee gediend.

Sinds 1994 wordt in Nederland, dankzij de VVD, met succes een 'trendmatig begrotingsbeleid' gevoerd. Dit concept blijft uiteraard gehandhaafd: voorzichtige ramingen van de economische groei, vaste reële uitgavenkaders en inkomsten die meebewegen met de conjunctuur.

Voor de komende periode hecht de VVD eraan dat de vruchten van de aantrekkende groei terecht komen bij de mensen zelf. De lastenverlaging voor het bedrijfsleven in de afgelopen kabinetsperiode droeg sterk bij aan het economisch herstel. Nu is het tijd voor lastenverlichting voor de burgers. Dat geeft mensen weer ruimte en zelfvertrouwen en is goed voor extra groei. Tevens heeft de VVD wensen voor nieuw beleid, bijvoorbeeld voor gratis kinderopvang, veiligere buurten en beter toegeruste scholen. De financiële onderbouwing van deze wensen staat in § 2.

Tegelijk werkt de VVD aan houdbare overheidsfinanciën op langere termijn. Dat is voor de toekomst van Nederland van het grootste belang. De maatregelen die de VVD daartoe neemt, staan in § 3.

§ 2 De periode 2008-2011

Voor de aankomende kabinetsperiode ziet het totaalplaatje uit het VVD-verkiezingsprogramma er als volgt uit.

Tabel 1: Totaaloverzicht maatregelen

Aanwending in mld euro in 2011	
Nieuw beleid	2,60
1. Kinderopvang	0,40
2. Onderwijs	1,00
3. Veiligheid	0,40
4. Defensie	0,30
5. Infrastructuur	0,50
Lastenverlichting	10,00
6. Verlaging alle tarieven inkomstenbelasting/loonbelasting met 3%-punt	7,70
7. Afschaffing eigenarendeel OZB voor woningen	1,40
8. Halvering tarieven successie- en schenkingsrecht	0,75
9. Stimulering nieuw ondernemerschap	0,15
Staatsschuldaflossing	4,40
10. Bijdrage tekortreductie / staatsschuldaflossing	4,40
Totaal aanwending in mld euro	17,00
Beschikbaar in 2011 in mld euro	
Budgettaire ruimte	6,50
11. Beschikbaar bij voorzichtige groei (CPB-cijfers juni 2006)	6,50
Ombuigingen	8,20
12. Sociale zekerheid	2,30
13. Rijk en zorg	5,90
Overig	2,30
14. Rendementsheffing woningbouwcorporaties	3,50
15. Overig	-1,20
Totaal beschikbaar in mld euro	17,00

Nieuw beleid voor de periode 2008-2011 (post 1 t/m 5)

- 1.** De kinderopvang wordt voor werkende en ondernemende ouders gratis. De regeling is voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. De VVD wil dat gezinszorg en carrière beter samengaan.
- 2.** Een forse investering in onderwijs is nodig. De VVD heeft hiervoor 1,0 mld euro gereserveerd. Dit is vooral bedoeld voor het tegengaan van taalachterstanden bij jonge kinderen, het omvormen van ten minste 1000 gewone basisscholen tot brede scholen en het beter belonen van betere leraren.
- 3.** De VVD trekt extra geld uit voor veiligheid, zowel lokaal als landelijk.
- 4.** Defensie. Een versterking van de slagkracht van de Nederlandse defensie-organisatie is nodig.
- 5.** Infrastructuur. Voor het opheffen van hardnekkige knelpunten in het wegennet is 0,5 mld euro per jaar gereserveerd. Gerekend over vier jaar is dit dus 2,0 mld eur.

Lastenverlichting (post 6 t/m 10)

- 6.** Verlaging van alle tarieven inkomstenbelasting/loonbelasting met 3%-punt. Dit is de belangrijkste bijdrage van de VVD aan de koopkrachtverbetering van vrijwel alle Nederlanders. Het bedrag van 7,7 mld dat hiervoor wordt uitgetrokken komt voor drie vijfde ten goede aan de verlaging van de eerste schijf, die van 34,15% naar 31,15% gaat. De tweede en derde schijf gaan van 41,45 resp. 42% naar 38,45 resp. 39%. Het toptarief (vierde schijf) gaat van 52% naar 49% en daalt zo voor het eerst sinds mensenheugenis onder de symbolisch belangrijke grens van 50%.
- 7.** Afschaffing eigenarendeel OZB voor woningen. Hiermee doet de VVD een oude belofte gestand. Na het gebruikersdeel OZB, dankzij inspanningen van de VVD afgeschaft per 1 januari 2006, is het nu de beurt aan het eigenarendeel. Via lagere huren profiteren de huurders mee. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd via het Gemeentefonds.
- 8.** Nu tal van Europese landen de erfbelasting geheel afschaffen is het tijd dat ook Nederland hier wat aan doet. Daarom wil de VVD alle tarieven van het successie- en schenkingsrecht om te beginnen halveren. Wanneer je een leven lang hebt gespaard, wil je ervan op aan kunnen dat het geld terecht komt bij diegene aan wie je het nalaat

en niet bij de overheid.

9. Om ondernemerschap te bevorderen stelt de VVD voor drie jaar lang geen belasting te heffen bij nieuwe ondernemingen: een belastingvakantie voor starters. Verliezen blijven verrekenbaar. Tevens moet het rendement op klein durfkapitaal (bedragen tot ongeveer 52.000 euro) voor de investeerder drie jaar lang onbelast zijn.

Bijdrage tekortreductie / aflossing staatsschuld (post 10)

10. De VVD hecht aan houdbare overheidsfinanciën en wil daarom 4,4 mld (0,8% bbp) besteden aan tekortreductie / aflossing staatsschuld.

Beschikbare begrotingsruimte bij voorzichtige groei (post 11)

11. Volgens het CPB bedraagt de budgettaire ruimte bij gelijkblijvende belasting en premietarieven, en rekening houdend met de uitgaven zoals die in de begroting al vast liggen, 6,5 mld euro. Deze CPB-berekening dateert van juni 2006 en is gebaseerd op de voorzichtige prognose van 1,75% economische groei.

Ombuigingen voor de komende periode (posten 12 en 13)

12. De besparingen in de sociale zekerheid zijn als volgt opgebouwd.

Tabel 2: Besparingen sociale zekerheid

In mld euro in 2011	
a. Bijstand vanaf 27 jaar	0,3
b. Bestedingsvrijheid reïntegratiemiddelen	0,7
c. Koppeling uitkering aan prijsindex (behalve AOW)	0,8
d. WW-duur	0,5
Totaal besparingen sociale zekerheid	2,3

12a. Van alle mensen in de bijstand zijn circa 41.000 personen jonger dan 27 jaar. Voor deze groep wordt het bijstandsrecht opgeheven. Zij kunnen werken of een

opleiding volgen zodat ze kunnen reïntegreren op de arbeidsmarkt.

12b. Het flexibel reïntegratiebudget voor gemeenten bedraagt 1,6 mld euro. Er treedt al twee jaar een forse onderuitputting op het budget op, zodanig dat gemeenten nu al ruim 0,5 mld euro aan onbesteed budget achter zich aanslepen. Voorts is er geen koppeling tussen dit budget en het bijstandsvolume. Op deze gelden wordt 0,7 mld euro gekort.

12c. Vanaf 2008 worden de sociale uitkeringen gekoppeld aan de prijzen in plaats van aan de lonen. De AOW-pensioenen blijven de loonontwikkeling volgen.

12d. De maximale WW-duur wordt gehalveerd van 38 naar 19 maanden en de reïntegratiebudgetten van de WW worden navenant verlaagd. Wel wordt de WW-uitkering de eerste drie maanden verhoogd naar 80% van het laatstverdiende loon.

13. De ombuigingen bij het Rijk en in de zorg zien er in overzicht als volgt uit.

Tabel 3: Besparingen Rijk en zorg

In mld euro in 2011	
13a. Minder beleids- en inspectie-ambtenaren	0,50
13b. Gelijke productiviteit diensten- en publieke sector	1,20
13c. Beperking volksvertegenwoordigers	0,05
13d. Reëel constant houden buitenlanduitgaven	0,60
13e. Beperking zorguitgaven	2,00
13f. Publieke omroep	0,10
13g. Doorberekening uitvoeringskosten boetes	0,10
13h. Lagere huurbijdrage departementen	0,10
13i. Beperking subsidies e.d.	0,50
13j. Overige	0,75
Totaal Rijk en zorg	5,90

13a. Wij steunen de vakmensen, inclusief ambtenaren, die in de uitvoering werken. Wel kan het aantal ambtenaren bij beleidsdirecties en bij inspecties met een kwart minder toe. De overhead kan ook navenant lager. Er komen daarnaast minder ambtenaren bij de provincies vanwege de voorgestelde wijzigingen in het provinciale takenpakket.

13b. Evenals in Duitsland komt er een vaste jaarlijkse arbeidsproductiviteitskorting op alle ambtelijke diensten. Hiermee wordt de arbeidsproductiviteitsontwikkeling van de dienstensector gevolgd. Voorgesteld wordt een korting van 1% per jaar. De zorgsector is vanwege het nieuwe financieringsstelsel uitgesloten van deze korting.

13c. Het aantal volksvertegenwoordigers in gemeenteraden, provinciale staten en de Tweede Kamer wordt teruggebracht.

13d. De buitenlanduitgaven worden in de komende periode reëel constant gehouden.

13e. Bij gelijkblijvend beleid stijgen de uitgaven voor zorg tussen 2008 en 2011 met 4,25% oftewel 8,5 mld euro per jaar. Dat betekent dat meer mensen met de nieuwste technieken kunnen worden behandeld en verzorgd. Door een combinatie van maatregelen bij geneesmiddelen en efficiencyverbeteringen wil de VVD deze groei wel met 1%-punt inperken. De zorguitgaven zullen dan nog steeds fors kunnen groeien, namelijk met 6,5 mld euro per jaar. Overigens komt een fors deel van de besparing, nl. 0,8 mld euro, via lagere zorgpremies ten goede aan de burgers (zie post 15).

13f. De publieke omroep kan volstaan met twee netten in plaats van drie.

13g. Het Centraal Justitieel Incassobureau gaat over tot doorberekening van de uitvoeringskosten van boetes.

13h. De huurbijdrage aan departementen wordt aangepast aan de lagere rente en de vermindering van het aantal ambtenaren.

13i. Beperking diverse beleidssubsidies.

13j. Overige. Hieronder valt onder meer de doorrekening van de besparingen op Rijksuitgaven in de stortingen in het Gemeentefonds en Provinciefonds.

Rendementsheffing woningbouwcorporaties en overige (post 14 en 15)

14. Sinds 2001 vallen de verhuurders van woningen onder de vermogensrendementsheffing. De VVD wil ook de belangrijke groep verhuurders gevormd door de woningbouwcorporaties daaronder brengen. Deze hebben een eigen vermogen van 295 mld euro. Net als voor alle andere verhuurders gaat nu ook voor woningbouwcorporaties de rendementsheffing gelden van 1,2%. Dit levert een bedrag op van 3,5 mld euro.

15. Verrekeningen. Naar aanleiding van de maatregel onder post 14 wordt de betaalbaarheidsheffing voor woningbouwcorporaties ingetrokken. Dit betreft een bedrag

van 0,4 mld euro. Onder de post overige valt verder een daling van de ziektekostenpremies met 0,8 mld, die het rechtstreeks gevolg is van de voorgestelde besparing op de zorgkosten.

§ 3 Houdbaarheid overheidsfinanciën op lange termijn

Demografische veranderingen zorgen de komende decennia voor uitdagingen voor de Nederlandse overheidsfinanciën. De vergrijzing is op zichzelf een positieve ontwikkeling. Mensen leven langer en blijven langer gezond. Deze demografische veranderingen leiden – bij ongewijzigd beleid – tot een sterke en structurele toename van de overheidsuitgaven, met name bij de AOW en in de gezondheidszorg. Weliswaar zullen de inkomsten uit belasting op pensioenen ook flink stijgen, maar deze toename is onvoldoende om alle kosten te dekken.

Vroeg of laat zullen de overheidsuitgaven weer in lijn moeten worden gebracht met de overheidsinkomsten. Langetermijnmaatregelen verkleinen het probleem. Maatregelen moeten vooral leiden tot meer werk en meer groei. Dat is de enige houdbare route.

a. Het geleidelijk afschaffen van de heffingskorting voor niet-werkende partners is een impuls voor niet-werkende partners om de arbeidsmarkt te betreden. Nu is het voor een thuiszittende partner financieel nauwelijks aantrekkelijk een kleiner baantje te nemen, omdat de eerste extra inkomsten wegvallen tegen het verlies van de korting voor de partner. Met ingang van 2010 wordt per jaar de heffingskorting voor niet-werkende partners met 5% beperkt.

b. Versoepeling van het ontslagrecht vergroot de kans op het vinden van werk. Het huidige stelsel kenmerkt zich door lange administratieve procedures en hoge vergoedingen. Dit belemmert het aannemen van nieuw personeel in goede tijden. Een versoepeling is daarmee gunstig voor diegenen die nu een relatief zwakke positie op de arbeidsmarktpositie hebben, zoals vrouwen, jongeren en allochtonen. Ook de overige, reeds genoemde participatiebevorderende maatregelen (gedifferentieerde koppeling, bijstand, kinderopvang, halvering maximale WW-duur) dragen bij aan de langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën. De verlaging van de tarieven voor inkomsten- en loonbelasting bevordert eveneens de aantrekkelijkheid van werken: je houdt van elke extra verdiende euro meer over. Dat motiveert, bijvoorbeeld om zelf te investeren in doorleren.

c. Het VVD-programma zet 4,4 mld euro in voor tekortreductie / staatsschuldaflissing in de periode 2007-2011.

Tabel 4: Overzicht langetermijnhoudbaarheid overheidsfinanciën

In mld euro structureel	
a. Afschaffen overdraagbare heffingskorting	4,2
b. Participatie-bevorderende maatregelen	3,5
c. Tekortreductie / staatsschuldaflossing 2007-2011	4,4
Totaal voor lange termijn	12,1
